

[Hanne Reintoft.]

Er der lighed i princippet, er der til gengæld stor forskel i realiteten. Medens tilladelsen til at ændre en valutas værdi, i hvert fald med indtil 10 pct. i forhold til den tidligere værdi, gives automatisk i valutaunionen, er det efter Wernerrapporten meningen, at der inden for fællesmarkedets valutaunion kun skal kunne gives adgang til at ændre værdien, når tungtvejende grunde foreligger og i så fald kun med ganske små udsving. Selv denne adgang skal falde bort efter 1980, fra hvilket tidspunkt valutaerne skal være helt uforanderlige i forhold til hinanden. Der bliver med andre ord da i realiteten tale om en fælles europæisk valuta, selv om man eventuelt bibeholder de nugældende forskellige møntbetegnelser inden for de enkelte lande.

Forslaget betyder, hvis det gennemføres, at medlemslandene vil miste den mulighed, de nu har for at tilpasse deres samlede økonomi til de udenlandske markeds- og konkurrencevilkår ved at ændre på deres valutaers værdier. Hvis ordningen havde været gældende nu, så havde England, forudsat det havde været medlem af EEC, således ikke kunnet devaluere i 1967, hvorved det havde været afskåret fra ad den vej at mindske sit betalingsbalanceunderskud ved at øge sin udenlandske konkurrenceevne. Vesttyskland ville heller ikke ad den vej have kunnet revaluere i 1969 og ville således heller ikke ad denne vej have kunnet formindske kapitaltilstrømningen udefra, eller sagt på en anden måde, den spekulative udstrømning af valuta fra de andre medlemslandes valutabeholdning.

Hvis et land under de nugældende forhold ikke ønsker at ændre sin valutas værdi for at rette op på et misforhold i sin betalingsstilling over for omverdenen, har det den mulighed i hvert tilfælde overgangsvis at dække sit betalingsbalanceunderskud ved at optage valutalan i den dertil indrettede internationale stabiliseringsfond, for tiden Den internationale Valutafond. Behovet herfor vil stige stærkt, når valutaerne låses fuldstændig fast i forhold til hinanden, og der har derfor tidligere været planer i fællesmarkedet om oprettelse af en særlig fællesmarkedsstabiliseringsfond, som de enkelte medlemslande skulle kunne trække på, når de forbigående kom i valutavanskeligheder.

Men denne plan er også opgivet i Wernerudvalgets indstilling, og det betyder, at de pågældende lande ikke har anden mulighed for at skabe betalingsmæssig ligevægt i forhold til omverdenen end enten at opgive at føre fuld beskæftigelsespolitik eller at åbne for ren privat kapitaltilstrømning, og det vil i realiteten sige direkte private kapitalinvesteringer. Da intet land officielt og næppe heller den danske statsminister i dag vil sige, at man vil opgive fuldbeskæftigelsespolitikken, må det med andre ord sige, at man må affinde sig med ikke at kunne føre økonomisk politik i det hele taget, fordi man ikke kan tale om at føre politik, når der ikke længere er mere end én måde tilbage at føre den på.

I virkeligheden drager Wernerrapporten også fuldt ud denne konsekvens, idet udvalget tænker sig alle økonomisk-politiske beføjelser frataget de enkelte lande og henlagt til et overnationalt organ, uden at vi endnu har kunnet få at vide, hvordan dette organ skal institueres. Når denne ordning er gennemført, har de enkelte medlemslande på det økonomisk-politiske område ikke andre suverænitetsbeføjelser tilbage end at forvalte de bestemmelser, vi får tilsendt i cirkulæreform fra den overordnede fællesmarkedsmyndighed.

Det er som sagt meningen, at denne ordning først skal være fuldt gennemført efter 10 år, altså i 1980, men den skal iværksættes gradvis ved en overgangsordning, som skal gælde fra 1. januar 1971 og foreløbig 3 år frem i tiden. Allerede i disse første 3 år sker der en afgørende begrænsning i de enkelte medlemslandes økonomisk-politiske suverænitetsbeføjelser. De må ikke træffe nogen økonomisk-politisk beslutning uden i forvejen at have konsulteret ministerrådet og fællesmarkedets øvrige centrale organer, herunder også en særlig komité af centralbankchefer. Ministerrådet skal mødes 3 gange om året og efter forslag af Kommissionen, der som bekendt ikke er noget parlamentarisk, men et rent bureaukratisk organ, skal det fastlægge hovedretningslinjerne i fællesskabets fælles økonomiske politik, og de enkelte medlemslande får derefter ordre til at tilpasse deres offentlige budgetter efter disse hovedretningslinjer, ligesom disse budgetter overhovedet ikke må vedtages, før de er gennemgået og godkendt af rådet,